

Estratègia nacional de mobilitat

2021 - 2050

1

Què és?

L'Estratègia nacional de mobilitat (**ENM**) és un marc comú per a totes les administracions i per a tots els sectors implicats. Aquest instrument permet planificar i coordinar les accions, les mesures i els plans per assolir una mobilitat sostenible. Desenvolupa i recull els objectius de l'article 37 de la **Llei 21/2018**, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc) i de l'**Acord de reconeixement de la crisi climàtica i de declaració d'emergència climàtica i ecològica**. Aquesta iniciativa està prevista a l'**Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic**.

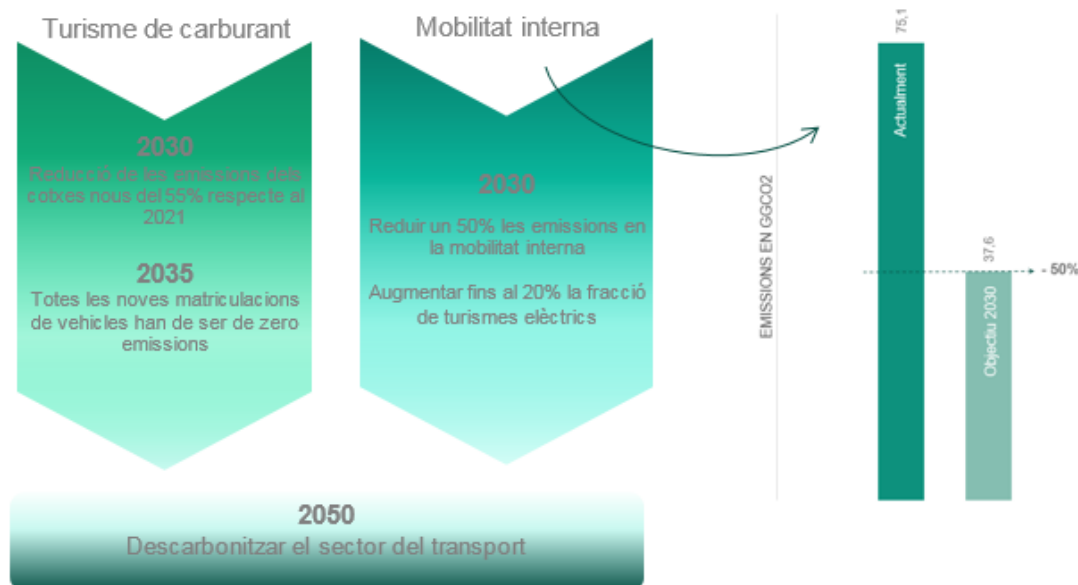
Principis rectors: **sostenibilitat, eficiència, equitat, connectivitat i seguretat**

2

Quins objectius té?

L'ENM recull d'una banda, l'objectiu de reduir les emissions de la **mobilitat interna** a la meitat l'any 2030 i augmentar un 20% la fracció de turismes elèctrics del parc automobilístic. Quant a les emissions derivades del turisme de carburant (*fuel tourism**), la política europea en matèria de canvi climàtic, i concretament de mobilitat, preveu una transformació intensa del sector del transport.

Ambdós objectius, persegueixen la descarbonització del sector del transport per a l'any 2050.

(*) Combustibles fòssils per al transport que es venen a Andorra però que es consumeixen en els països veïns

Com s'elabora?

3

L'ENM és un **document públic** elaborat conjuntament pels ministeris responsables d'energia i canvi climàtic, de transports i de mobilitat.

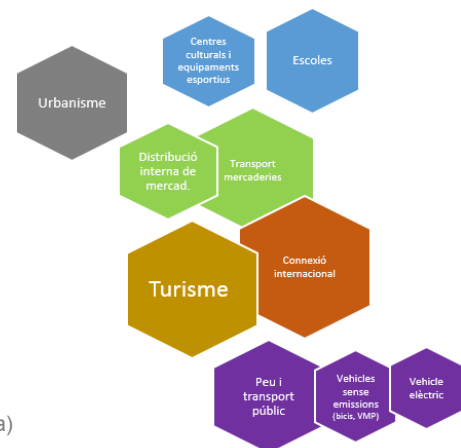
Per a la seva redacció s'han fet intercanvis actius amb els membres de la **Subcomissió Permanent de Treball Tècnic en el Marc de la Mobilitat** (SPTTMM) per recollir les seves propostes. La SPTTMM té com a principals missió fer el seguiment de l'Estratègia i fer-ne el seguiment. Té com a missió també informar a la Comissió Nacional de l'Energia i del Canvi Climàtic (CNECC) sobre els treballs tècnics que la Comissió li encomani i proposa la revisió, modificació o adaptació dels objectius i dels programes d'acció corresponents.

4

La SPTTMM

La composició de la **Subcomissió Permanent de Treball Tècnic en el Marc de la Mobilitat** (SPTTMM) ha estat decidida per la CNECC, i actualment compta amb 22 membres que representen les administracions públiques, les associacions o les entitats relacionades amb els diferents factors que condicionen de la mobilitat.

- Ministeris encarregats d'energia i canvi climàtic, de mobilitat, de transports i de transport escolar
- Representants de cada Comú
- Actua Tech
- Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra
- Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra
- Automòbil Club d'Andorra
- Associació de les estacions d'esquí d'Andorra
- Associació de Transportistes de Mercaderies i Carburants d'Andorra
- Associació de Transports Públics de Viatgers d'Andorra
- Associació Nacional de Negociants, Importadors i Exportadors de Mercaderies Industrials
- Associacions d'ecologistes o de defensa de la natura (ADN i Apapma)
- Agrupació Ciclista Andorrana

5

Quina és la situació actual?

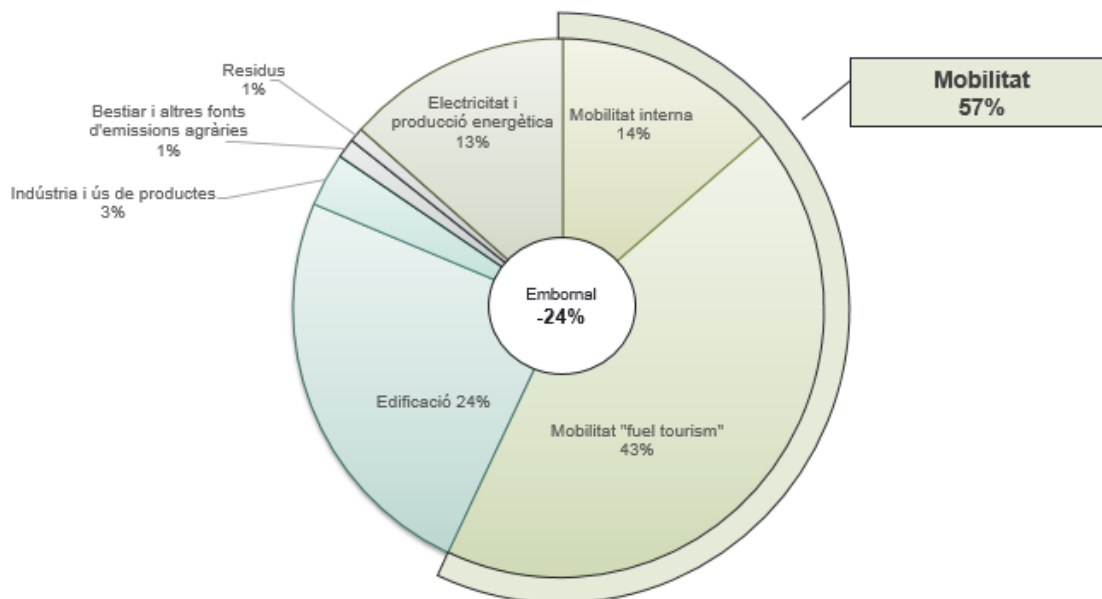
El sector de la mobilitat representa el **57% de les emissions** de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) l'any 2019.

- La **mobilitat interna** és la responsable del **14%** de les emissions de l'any 2019.

- *135.000 desplaçaments motoritzats diaris en vehicle privat*
- *Menys del 5% de les emissions de la mobilitat interna són generades pel transport públic.*

- Quant al **turisme de carburant**, suposa el **43%** de les emissions de GEH totals.

Què recull?

Una estratègia participativa i transversal que respon a les demandes i els neguits de la ciutadania, especialment del jovent, així com a les obligacions legals i estratègies del Govern sempre alineades amb els Objectius de Desenvolupament sostenible:

Resolució del Consell General relativa a la mobilitat

Setembre 2021

La [Resolució del Consell General](#) en el marc del debat d'orientació política de setembre del 2021, encomana a totes les administracions implicades, Govern i Comuns, la coordinació necessària per a accelerar la implementació de les accions cap a una mobilitat més sostenible, i més concretament el foment del transport públic intermodal, integrat, de qualitat i accessible.

Enquesta ciutadana

Juliol 2021

La **consulta representativa** a tota la ciutadania elaborada per l'elaboració de l'ENM identifica que els enquestats:

- Un 42% considera que **per reduir l'ús del vehicle privat cal millorar el transport públic** i creuen (49%) que cal millorar els **horaris, les freqüències, les línies, el cost i l'accessibilitat** d'aquest servei.
- Per afavorir els **desplaçaments a peu**, un 20% creu que cal garantir l'**accessibilitat** de les voreres, un 17% que cal ampliar-les i un 8% crear zones d'ús exclusiu per als vianants.
- El 63% creu que el **transport públic** ha de tenir una **calçada d'ús propi**.
- Un 74% estan disposats a **compartir cotxe** de forma habitual.

Andorra: reptes de futur

Juliol 2021

La iniciativa **Andorra: reptes de futur** és un espai de debat i reflexió per identificar els principals reptes que el país ha de superar en l'horitzó dels propers 25 anys.

Els resultats principals d'aquest procés han sigut:

- Cal repensar el **model de mobilitat**.
- Cal implantar un model de mobilitat que **minimitzi** el consum de combustible fòssil i les **emissions de CO₂**.
- Cal disposar d'un **transport públic eficaç i eficient**.
- Assegurar el **desenclavament** físic del territori andorrà.
- Adaptar els **accessos al país** en funció del model i la dimensió de país planificats.

Acord de joventut

Juliol 2021

L'[Acord de joventut](#) aprovat per unanimitat pel Consell General, és un document que busca establir noves mesures que responguin a la realitat i les necessitats concretes del jovent. Entre les accions incloses en l'àmbit de la mobilitat sostenible, destaca la creació d'una **tarifa única** informativa i combinatòria de les línies de transport públic i el foment del **vehicle compartit**.

Estratègia d'acció climàtica

Febrer 2021

L'[Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic](#) (EENCC) és el full de ruta que defineix les fites que cal assolir a llarg termini, i atesa la urgència d'actuar a escala global, també les fites a curt i mitjà termini, que en relació amb la mobilitat són per a l'any **2030**: reduir a la meitat les emissions de GEH derivades de la mobilitat interna i augmentar la fracció de vehicles elèctrics en un 20%; i per a l'any **2050**: **descarbonitzar el sector del transport**.

Pla d'acció horitzó 2023

Juliol 2020

El [Pla d'acció del Govern d'Andorra 2020-2023](#) (H23) és un projecte d'acció integral de reactivació elaborat en resposta a la situació de pandèmia generada per la COVID-19. Aquest Pla preveu, sota el marc de les accions dedicades al benestar i la cohesió de la població, un conjunt d'actuacions encaminades a assolir una mobilitat sostenible, i les estableix com a polítiques prioritàries. Les iniciatives incloses en el Pla van des d'impulsar la redacció i la implementació de diferents **plans directores de mobilitat** (a peu, pedalable, transport públic, etc.), fins a reduir les tarifes del transport públic i implementar una fiscalitat verda.

Declaració de l'emergència climàtica

Gener 2020

L'[Acord de reconeixement de la crisi climàtica i de declaració de l'estat d'emergència climàtica i ecològica](#) (DEC), elaborat en col·laboració amb el jovent de *Fridays for Future* i aprovat per unanimitat al Consell General, inclou diverses accions de promoció de la mobilitat sostenible. La DEC prioritza l'ús del transport públic col·lectiu i el transport compartit respecte al vehicle privat mitjançant el foment del transport públic intermodal. Entre les actuacions hi ha la modificació de les tarifes d'aparcaments, l'impuls de la bicicleta elèctrica i el transport públic, el foment de la plataforma nacional per compartir cotxe i adquirir vehicles elèctrics.

Objectius de desenvol. sostenible

Abril 2019

L'Agenda 2030 representa un full de ruta universal que guiarà el futur del planeta cap a societats pacífiques, sostenibles, resilents i inclusives. En aquest sentit, el Govern va aprovar el seu [Pla estratègic nacional per a la implementació de l'Agenda 2030](#) per integrar els principis de l'Agenda i dels seus 17 ODS en tots els àmbits. L'ENM integra de manera directa els ODS, especialment els relacionats directament amb la mobilitat, com el d'una energia assequible i no contaminant.

Llei marc

Setembre 2018

La [Llei 21/2018 d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic \(Litecc\)](#) és l'eix vertebrador de la política energètica i de canvi climàtic del país i va ser aprovada per unanimitat al Consell General. La Litecc estableix els objectius de reducció d'un 37% de les emissions de GEH respecte a un escenari immobiliari i de reducció a la meitat de les emissions derivades del sector del transport intern. A més, determina la jerarquia per a la promoció d'una mobilitat sostenible: mobilitat no motoritzada o assistida; mobilitat motoritzada elèctrica o sense emissions de GEH i mobilitat motoritzada amb emissions de GEH.

Estratègia atmosfèrica

Octubre 2017

L'[Estratègia de medi atmosfèric 2017-2030](#) és l'instrument estratègic del Govern que defineix les directrius en l'àmbit de la qualitat de l'aire i els sorolls i té com a objectiu millorar la qualitat de l'aire prevenint i reduint les emissions i els pics de contaminació deguts al transport. En aquest sentit, inclou mesures per reduir les emissions del trànsit rodat i millorar així, la qualitat de l'aire com fomentant l'ús del transport públic, de la bicicleta elèctrica compartida o el desplegament del vehicle elèctric.

Com s'implementa?

La implantació de l'ENM es materialitza a través dels quatre programes d'acció següents, amb el suport del rol exemplar de l'Administració:

Programa I. Programa de descarbonització

Les activitats previstes es centren a descarbonitzar el sector de la mobilitat, especialment pel que fa a la mobilitat interna, tot i que també encara alguns aspectes relacionats amb la mobilitat que es produeix per part dels nostres visitants i els residents en els desplaçaments internacionals.

Programa II. Eines de finançament per a la descarbonització de la mobilitat

Per poder implantar totes les activitats previstes en aquesta Estratègia cal preveure les eines de finançament necessàries, especialment el Fons verd creat per la Litecc i la taxa verda.

Programa III. Transició social

El progrés tecnològic no és suficient per limitar les emissions de GEH fins a la neutralitat de carboni, de manera que la transició cap a la descarbonització de la mobilitat no pot ser únicament tecnològica sinó que també cal una transició social, tant a escala individual com de col·lectiu o professional.

Programa IV. Innovació, gestió intel·ligent i observació sistemàtica

Les tecnologies evolucionen molt ràpidament i és urgent adoptar les més avançades de descarbonització. Per exemple, potenciant l'ús i la funcionalitat de l'aplicació MOU-T-B per consolidar-la com a referent de la mobilitat sostenible al país.

8

Com assolirem una mobilitat sostenible?

El programa de descarbonització preveu un conjunt d'accions que han de permetre fer la transició cap a modes de desplaçament sense emissions, i vetllar per a que aquells desplaçaments que no es puguin optimitzar o reduir, es realitzin amb modes de transport sense emissions de GEH o el menys emissors possibles, d'acord a la tecnologia disponible i sempre segons la jerarquia establerta per la Litecc:

Racionalització dels desplaçaments

Fita: reduir al màxim els desplaçaments quotidians de la mobilitat

Com?

- Consolidant l'aplicació MOU-T-B com a sistema integral d'informació i referent de la mobilitat sostenible del país.
- Digitalitzant l'Administració i descentralitzant els tràmits presencials.
- Integrant mesures de racionalització dels desplaçaments en els plans de mobilitat sostenible per al personal (flexibilitat horària, teletreball, treball de proximitat, etc.).
- Prioritzant les reunions telemàtiques, limitant els desplaçaments en avió i compensant les emissions dels desplaçaments en coherència amb el rol exemplar de l'Administració.
- Racionalitzant les tarifes dels aparcaments per fomentar les estades de llarga durada

Foment dels desplaçaments a peu

Fita: generar desplaçaments segurs i àgils per incrementar la velocitat dels desplaçaments a peu.

- Que qualsevol desplaçament de menys de **2 km es faci a peu**.
- Un km en trama urbana s'ha de poder fer en un temps màxim de **15 minuts**.
- Per a la vall central, cal reduir els desplaçaments amb vehicle privat de motor un **84%** respecte a l'any 2018.

Com?

- Garantint l'accessibilitat de les voravies, ampliant-les i eliminant barreres.
- Creant més espais exclusius per a vianants i zones verdes.
- Prioritzant la retirada de neu de les voravies.
- Fent per a vianants i/o pacificant els nuclis antics.
- Implementant passos de vianants en tots els encreuaments de la xarxa estructural i adaptant els temps semafòrics per optimitzar la velocitat mitjana dels desplaçaments.
- Fomentant l'ús dels camins escolars i garantint-ne la seguretat.
- Prioritzant zones de 30 km/h.
- Redactant el contingut del Pla Director de la Mobilitat a Peu abans del 2023.

Impuls de la mobilitat amb VMP i bicicletes

Fita: generar desplaçaments segurs, àgils i homogenis per incrementar els desplaçaments amb bicicleta i vehicles de mobilitat personal (VMP) com a mitjà de transport (no esportiu)

Com?

- Assegurant la continuïtat de la xarxa pedalable.
- Garantint la seguretat dels carrils bici.
- Prioritzant els carrils bici segregats.
- Connectant aparcaments de bicicleta i VMP amb carrils bici i parades d'autobús.
- Desplegant el Pla Ciclable de la Vall Central abans del 2023.

Foment del transport col·lectiu i compartit i la intermodalitat

Fita: augmentar al màxim els usuaris del transport públic compartit i col·lectiu. A partir del 2030 el transport públic col·lectiu no pot comportar un increment d'emissions de GEH, i s'ha de tendir a la descarbonització al 2050.

Com?

- Reduint les tarifes del transport públic.
- Implementant una targeta d'abonament i tarifa única.
- Millorant el servei d'acord amb els resultats de les enquestes (freqüències, horaris, etc.).
- Desenvolupant la plataforma nacional de cotxe compartit i integrant-la a MOU-T-B.
- Adaptant el transport escolar perquè sigui més flexible i adaptat a les necessitats de l'alumnat.
- Planificant la substitució de la tipologia de vehicles per altres de menys emissors.
- Assegurant la interconnexió tant nacional com internacional, afavorint la intermodalitat.
- Elaborant el Pla director del transport públic abans del 2023.

Impuls de vehicles de baixes emissions (VBE)

Fita: el repartiment modal ha de permetre que tot increment del nombre de desplaçaments sigui sense emissions directes de GEH

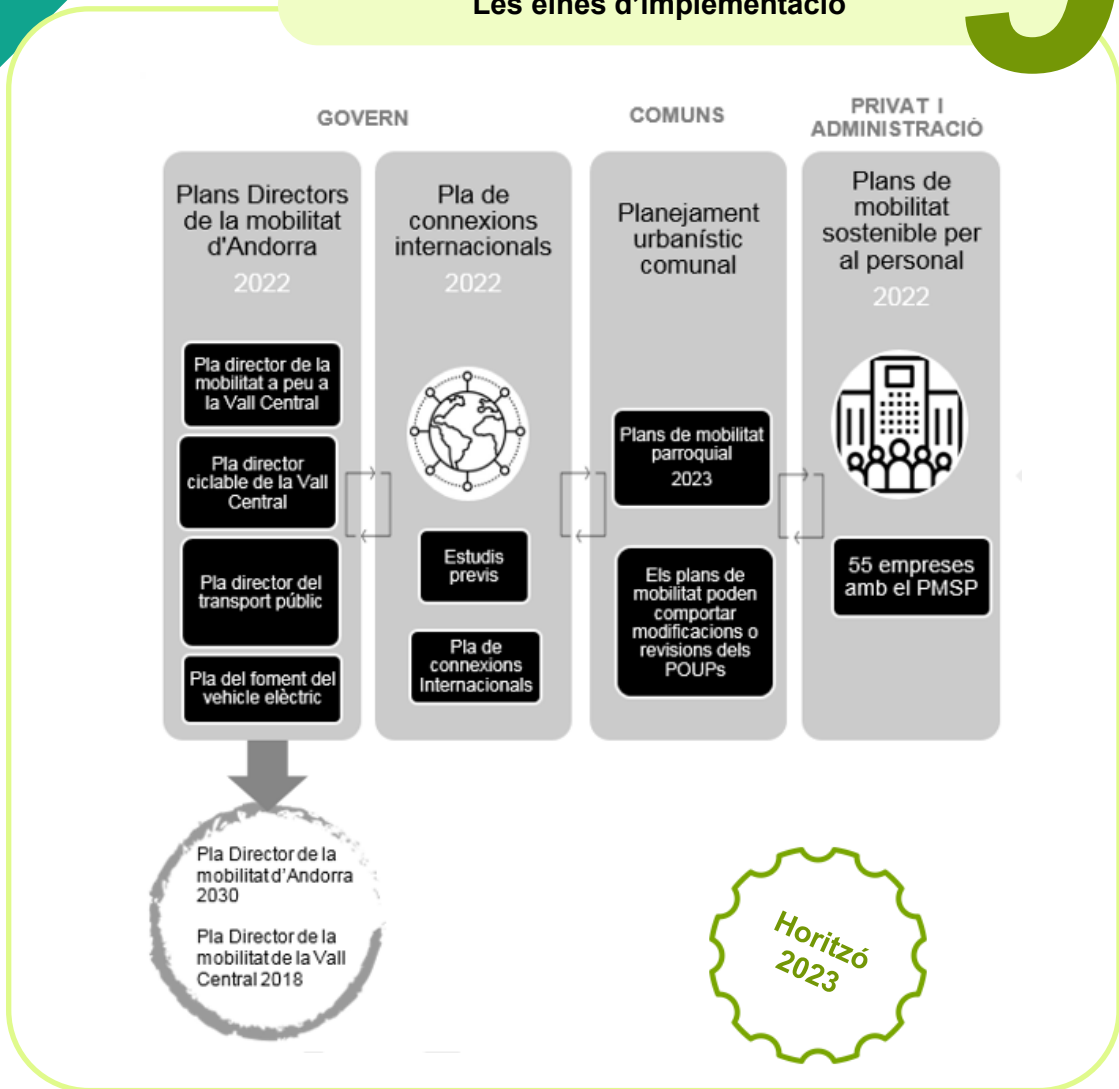

Com?

- Promovent l'adquisició de VBE per al sector logístic de mercaderies i racionalitzant l'accés horari per a la distribució interna de productes a aquest tipus de vehicles.
- Incrementant el nombre de places d'aparcament amb punt de càrrega per a vehicles elèctrics, prioritzant establiments de gran afluència i allotjaments turístics (hotels, apartahotels, etc.).
- Oferint forfets de càrrega il·limitada dels vehicles elèctrics.

9

Les eines d'implementació

10

Compromís internacional

L'Estratègia nacional de mobilitat és un dels instruments clau que han de permetre assolir els compromisos internacionals en matèria de reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, i més concretament tendir a la descarbonització del sector de la mobilitat a l'horitzó 2050.

L'Acord de París signat per Andorra l'any 2016 és un instrument universal que estableix com a objectiu aproximar-nos al màxim a un increment de temperatures que estigui per sota d'1,5 °C a finals del segle XXI respecte als nivells preindustrials. Encara que Andorra sigui responsable de **menys del 0,001%** de les emissions globals de GEH del món, és un territori d'alta muntanya especialment vulnerable als efectes del canvi climàtic, tal com defineix el quart informe (2007) de l'IPCC (Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic), i per tant l'acció climàtica del Principat ha de ser ferma i urgent.

En el marc del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic i la signatura de l'Acord de París, Andorra s'ha compromès a reduir les emissions totals un 37% al 2030 i a aconseguir la **neutralitat de carboni per a l'horitzó 2050**. Tenint en compte que les emissions derivades de la mobilitat representen més de la meitat de les emissions totals actuals, l'assoliment d'aquests objectius ha d'implacar la reducció de les emissions de GEH produïdes per la mobilitat interna.

Govern d'Andorra